

ΤΟ ΑΥΤΟΝΟΜΟΝ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΕΩΣ ΑΥΤΟΥ

Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἠσχολήθη περί τό θέμα «Τό Αὐτόνομον καί ὁ τρόπος ἀνακηρύξεως αὐτοῦ». Οὕτω, συνεζήτησε τά ὑπό τῆς Ε΄ Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως (Σαμπεζύ, 10-17 Ὀκτώβριος 2015) παραπεμφθέντα αὐτῇ σχετικά κείμενα, ἐγκρίνασα αὐτά μετά τινων μικρῶν τροπολογιῶν, ὡς ἀκολουθῶς.

Τά ἀπασχολήσαντα τήν Σύνοδον θέματα τοῦ κειμένου ἀνεφέρονται: α) εἰς τήν ἔννοιαν, τό περιεχόμενον καί τά ποικίλα σχήματα τοῦ θεσμοῦ τοῦ Αὐτονόμου, β) εἰς τās προϋποθέσεις τοπικῆς τινος Ἐκκλησίας διά νά ζητήση τήν Αὐτονομίαν αὐτῆς ἐκ τῆς εἰς ἣν ὑπάγεται Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, γ) εἰς τήν ἀποκλειστικήν ἀρμοδιότητα τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας νά κινήση καί νά ὀλοκληρώσῃ τήν διαδικασίαν ἀποδόσεως τῆς Αὐτονομίας εἰς τμήμα τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς, Αὐτονόμων Ἐκκλησιῶν μή ἰδρυομένων εἰς τόν γεωγραφικόν χῶρον τῆς Ὁρθοδόξου Διασπορᾶς, καί δ) εἰς τās συνεπείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτῆς πράξεως διά τās σχέσεις τῆς ἀνακηρυχθείσης Αὐτονόμου Ἐκκλησίας τόσον πρός τήν εἰς ἣν ἀναφέρεται Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, ὅσον καί πρός τās ἄλλας Αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας.

1. Ὁ θεσμός τοῦ Αὐτονόμου ἐκφράζει κατά κανονικόν τρόπον τό καθεστῶς τῆς σχετικῆς ἢ μερικῆς ἀνεξαρτησίας ἑνός συγκεκριμένου ἐκκλησιαστικοῦ τμήματος ἐκ τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, εἰς τήν ὁποίαν κανονικῶς ἀναφέρεται.

α. Κατά τήν ἐφαρμογήν τοῦ θεσμοῦ τούτου εἰς τήν ἐκκλησιαστικήν πράξιν διεμορφώθησαν βαθμίδες ἐξαρτήσεως, ἀφορῶσαι εἰς τās σχέσεις τῆς Αὐτονόμου πρός τήν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, εἰς τήν ὁποίαν αὕτη ἀναφέρεται.

β. Ἡ ἐκλογή τοῦ Πρώτου τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας ἐγκρίνεται ἢ διενεργεῖται ὑπό τοῦ ἀρμοδίου ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, τόν Προκαθημένον τῆς ὁποίας οὗτος μνημονεύει καί εἰς τόν ὁποῖον κανονικῶς ἀναφέρεται.

γ. Εἰς τήν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ τοῦ Αὐτονόμου ὑφίστανται διάφορα σχήματα κατά τήν ἐφαρμογήν αὐτοῦ εἰς τήν ἐκκλησιαστικήν πράξιν, τά ὁποῖα προσδιορίζονται ἐκ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐξαρτήσεως τῆς Αὐτονόμου ἀπό τήν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν.

δ. Εἰς σχήματά τινα ὁ βαθμός ἐξαρτήσεως τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας ἐκφράζεται καί διά τῆς συμμετοχῆς τοῦ Πρώτου αὐτῆς εἰς τήν Σύνοδον τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.

2. Ἡ κίνησις καί ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς διαδικασίας διά τήν ἀπόδοσιν τοῦ Αὐτονόμου εἰς τμήμα τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἀνήκει εἰς τήν κανονικήν ἀρμοδιότητα αὐτῆς, πρός τήν ὁποίαν ἀναφέρεται ἡ ἀνακηρυσσομένη Αὐτόνομος Ἐκκλησία. Οὕτως:

α. Ἡ ζητοῦσα τήν Αὐτονομίαν αὐτῆς τοπική Ἐκκλησία, ἐάν διαθέτῃ τās ἀναγκαῖας ἐκκλησιαστικάς, κανονικάς καί ποιμαντικάς προϋποθέσεις, ὑποβάλλει τό σχετικόν αἴτημα εἰς τήν πρός ἣν ἔχει τήν ἀναφοράν αὐτῆς Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, ἐξηγοῦσα καί τούς σοβαροῦς λόγους, οἱ ὁποῖοι ὑπαγορεύουν τήν ὑποβολήν τοῦ αἰτήματος αὐτῆς.

- β. Ἡ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία, δεχομένη τό αἴτημα αὐτῆς, ἀξιολογεῖ ἐν Συνόδῳ τὰς προϋποθέσεις καί τούς λόγους τῆς ὑποβολῆς τοῦ αἰτήματος καί ἀποφασίζει διά τήν ἀπόδοσιν ἢ μή τοῦ Αὐτονόμου. Εἰς περίπτωσιν θετικῆς ἀποφάσεως ἐκδίδει τόν σχετικόν Τόμον, ὁ ὁποῖος καθορίζει τά γεωγραφικά ὄρια καί τὰς σχέσεις τῆς Αὐτονόμου πρὸς τήν εἰς ἣν ἀναφέρεται Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, συμφώνως πρὸς τὰ καθιερωμένα κριτήρια τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως.
- γ. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἀνακοινοῖ πρὸς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον καί τὰς ἄλλας Αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας τήν ἀνακήρυξιν τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας.
- δ. Ἡ Αὐτόνομος Ἐκκλησία ἐκφράζεται διά τῆς ἐξ ἧς ἔλαβε τήν αὐτονομίαν αὐτῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας εἰς τὰς διορθοδόξους, διαχριστιανικάς καί διαθρησκευτικὰς σχέσεις αὐτῆς.
- ε. Ἐκάστη Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία δύναται νά παραχωρῇ αὐτόνομον καθεστῶς μόνον ἐντός τῶν ὁρίων τῆς κανονικῆς γεωγραφικῆς περιφέρειας αὐτῆς. Εἰς τόν χῶρον τῆς Ὁρθοδόξου Διασπορᾶς δέν ἰδρύονται Αὐτόνομοι Ἐκκλησίαι, εἰ μή μόνον μετὰ πανορθόδοξον συναίνεσιν, ἐξασφαλιζομένην ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κατὰ τὰ πανορθόδοξως ἰσχύοντα.
- ζ. Εἰς περιπτώσεις ἀπονομῆς αὐτονόμου καθεστῶτος εἰς τήν ἰδίαν γεωγραφικήν ἐκκλησιαστικὴν περιοχὴν ὑπὸ δύο Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, καί, ὡς ἐκ τούτου, ἐγειρομένης ἀμφισβητήσεως ἐκατέρου Αὐτονόμου, αἱ ἐμπλεκόμεναι πλευραὶ ἀναφέρονται, ὁμοῦ ἢ κεχωρισμένως, εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην ἵνα οὗτος ἐξεύρη τήν κανονικὴν λύσιν ἐπὶ τοῦ θέματος κατὰ τὰ πανορθόδοξως ἰσχύοντα.
3. Αἰ ἐκ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Αὐτονόμου προκύπτουσαι διά τήν Αὐτόνομον Ἐκκλησίαν καί τήν σχέσιν αὐτῆς πρὸς τήν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν συνέπειαι εἶναι αἰ κάτωθι:
- α. Ὁ Πρῶτος τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας μνημονεύει μόνον τοῦ ὀνόματος τοῦ Προκαθημένου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.
- β. Τό ὄνομα τοῦ Πρώτου τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας δέν ἀναγράφεται εἰς τὰ Δίπτυχα.
- γ. Ἡ Αὐτόνομος Ἐκκλησία παραλαμβάνει το Ἅγιον Μύρον ἐκ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.
- δ. Οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας ἐκλέγονται, καθίστανται καί κρίνονται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου αὐτῆς. Εἰς περίπτωσιν βεβαίας πρὸς τοῦτο ἀδυναμίας τῆς Αὐτονόμου Ἐκκλησίας, ἐπικουρεῖται αὕτη ὑπὸ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας εἰς ἣν ἀναφέρεται.

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος, Πρόεδρος

† ὁ Ἀλεξανδρείας Θεόδωρος

† ὁ Ἱεροσολύμων Θεόφιλος

† ὁ Σερβίας Εἰρηναῖος

† ὁ Ρουμανίας Δανιήλ

† ὁ Νέας Ἰουστινιανῆς καί πάσης

Κύπρου Χρυσόστομος

† ὁ Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος

Ἱερώνυμος

† ὁ Βαρσοβίας καί πάσης Πολωνίας

Σάββας

† ὁ Τιράνων καί πάσης Ἀλβανίας

Ἀναστάσιος

† ὁ Πρέσοβ καί πάσης Τσεχίας καί

Σλοβακίας Ρασισιλάβ

Ἀντιπροσωπεῖα Οἰκουμενικοῦ

Πατριαρχείου

† ὁ Καρελίας καί πάσης Φιλανδίας

Λέων

† ὁ Ταλλίνης καί πάσης Ἑσθονίας

Στέφανος

† ὁ Γέρων Περγάμου Ἰωάννης
† ὁ Γέρων Ἀμερικῆς Δημήτριος
† ὁ Γερμανίας Αὐγουστῖνος
† ὁ Κρήτης Εἰρηναῖος
† ὁ Ντένβερ Ἡσαΐας
† ὁ Ἀτλάντας Ἀλέξιος
† ὁ Πριγκηποννήσων Ἰάκωβος
† ὁ Προικοννήσου Ἰωσήφ
† ὁ Φιλαδελφείας Μελίτων
† ὁ Γαλλίας Ἐμμανουήλ
† ὁ Δαρδανελλίων Νικήτας
† ὁ Νητρόιτ Νικόλαος
† ὁ Ἁγίου Φραγκίσκου Γεράσιμος
† ὁ Κισάμου καὶ Σελίνου Ἀμφιλόχιος
† ὁ Κορέας Ἀμβρόσιος
† ὁ Σηλυβρίας Μάξιμος
† ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἀμφιλόχιος
† ὁ Διοκλείας Κάλλιστος
† ὁ Ἱεραπόλεως Ἀντώνιος, ἐπί
κεφαλῆς τῶν Οὐκρανῶν Ὁρθοδόξων
ἐν ΗΠΑ
† ὁ Τελμησοῦ Ἰώβ
† ὁ Χαριουπόλεως Ἰωάννης, ἐπί
κεφαλῆς τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας
τῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ Ὁρθοδόξων
Παροικιῶν Ρωσικῆς Παραδόσεως
† ὁ Νύσσης Γρηγόριος, ἐπί κεφαλῆς
τῶν Καρπαθορρώσων Ὁρθοδόξων
ἐν ΗΠΑ

Ἀντιπροσωπεῖα Πατριαρχείου
Ἀλεξανδρείας
† ὁ Γέρων Λεοντοπόλεως Γαβριήλ
† ὁ Ναϊρόμπι Μακάριος
† ὁ Καμπάλας Ἰωῆς
† ὁ Ζιμπάμπουε καὶ Ἀγκόλας
Σεραφεῖμ
† ὁ Νιγηρίας Ἀλέξανδρος
† ὁ Τριπόλεως Θεοφύλακτος
† ὁ Καλῆς Ἐλπίδος Σέργιος
† ὁ Κυρήνης Ἀθανάσιος
† ὁ Καρθαγένης Ἀλέξιος
† ὁ Μουάνζας Ἱερώνυμος
† ὁ Γουϊνέας Γεώργιος
† ὁ Ἑρμουπόλεως Νικόλαος
† ὁ Εἰρηνοπόλεως Δημήτριος
† ὁ Ἰωαννουπόλεως καὶ Πρετορίας
Δαμασκηνός
† ὁ Ἄκκρας Νάρκισσος
† ὁ Πτολεμαΐδος Ἐμμανουήλ
† ὁ Καμερούν Γρηγόριος
† ὁ Μέμφιδος Νικόδημος
† ὁ Κατάγκας Μελέτιος
† ὁ Μπραζαβίλ καὶ Γκαμπόν
Παντελεήμων

† ὁ Μπουρούντι καὶ Ρουάντας
Ἰννοκέντιος
† ὁ Μοζαμβίκης Χρυσόστομος
† ὁ Νιέρι καὶ Ὅρους Κένυας
Νεόφυτος

Ἀντιπροσωπεῖα Πατριαρχείου
Ἱεροσολύμων
† ὁ Φιλαδελφείας Βενέδικτος
† ὁ Κωνσταντίνης Ἀρίσταρχος
† ὁ Ἰορδάνου Θεοφύλακτος
† ὁ Ἀθηδῶνος Νεκτάριος
† ὁ Πέλλης Φιλούμενος

Ἀντιπροσωπεῖα Ἐκκλησίας Σερβίας
† ὁ Ἀχρίδος καὶ Σκοπίων Ἰωάννης
† ὁ Μαυροβουνίου καὶ
Παραθαλασσίας Ἀμφιλόχιος
† ὁ Ζάγκρεμπ καὶ Λιουμπλιάνας
Πορφύριος
† ὁ Σιρμίου Βασίλειος
† ὁ Βουδιμίου Λουκιανός
† ὁ Νέας Γκρατσάνιτσας Λογγίνος
† ὁ Μπάτσκας Εἰρηναῖος
† ὁ Σβορνικίου καὶ Τούζλας
Χρυσόστομος
† ὁ Ζίτσης Ἰουστῖνος
† ὁ Βρανίων Παχώμιος
† ὁ Σουμαδίας Ἰωάννης
† ὁ Μπρανισέβου Ἰγνάτιος
† ὁ Δαλματίας Φώτιος
† ὁ Μπίχατς καὶ Πέτροβατς
Ἀθανάσιος
† ὁ Νίκσιτς καὶ Βουδίμλιε Ἰωαννίκιος
† ὁ Ζαχουμίου καὶ Ερζεγοβίνης
Γρηγόριος
† ὁ Βαλιέβου Μιλούτιν
† ὁ ἐν Δυτικῇ Ἀμερικῇ Μάξιμος
† ὁ ἐν Αὐστραλίᾳ καὶ Νέα Ζηλανδίᾳ
Εἰρηναῖος
† ὁ Κρούσεβατς Δαυΐδ
† ὁ Σλαυονίας Ἰωάννης
† ὁ ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ Ἀνδρέας
† ὁ Φραγκφούρτης καὶ ἐν Γερμανίᾳ
Σέργιος
† ὁ Τιμοκίου Ἰλαρίων

Ἀντιπροσωπεῖα Ἐκκλησίας Ρουμανίας
† ὁ Ἰασίου καὶ Μολδαβίας καὶ
Μπουκοβίνης Θεοφάνης
† ὁ Σιμπτίου καὶ Τρανσυλβανίας
Λαυρέντιος
† ὁ Βάντ, Φελεάκ καὶ Κλούζ καὶ
Κλούζ, Ἄλμπας, Κρισάνας καὶ
Μαραμοῦρες Ἀνδρέας

† ὁ Κραϊόβας καὶ Ὀλτενίας Εἰρηναῖος
† ὁ Τιμισοάρας καὶ Βανάτου Ἰωάννης
† ὁ ἐν Δυτικῇ καὶ Νοτίῳ Εὐρώπῃ
Ἰωσήφ
† ὁ ἐν Γερμανίᾳ καὶ Κεντρικῇ Εὐρώπῃ
Σεραφεῖμ
† ὁ Τιργοβιστίου Νήφων
† ὁ Ἄλμπα Ἰούλια Εἰρηναῖος
† ὁ Ρώμαν καὶ Μπακάου Ἰωακείμ
† ὁ Κάτω Δουνάβευς Κασσιανός
† ὁ Ἀράντ Τιμόθεος
† ὁ ἐν Ἀμερικῇ Νικόλαος
† ὁ Ὁράντεα Σωφρόνιος
† ὁ Στρεχαΐας καὶ Σεβερίνου
Νικόδημος
† ὁ Τουλεάας Βησσαρίων
† ὁ Σαλάζης Πετρώνιος
† ὁ ἐν Οὐγγαρίᾳ Σιλουανός
† ὁ ἐν Ἰταλίᾳ Σιλουανός
† ὁ ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Πορτογαλίᾳ
Τιμόθεος
† ὁ ἐν Βορείῳ Εὐρώπῃ Μακάριος
† ὁ Πλοεστίου Βαρλαάμ, Βοηθός
παρὰ τῷ Πατριάρχῃ
† ὁ Λοβιστέου Αἰμιλιανός, Βοηθός
παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ριμνικίου
† ὁ Βικίνης Ἰωάννης Κασσιανός,
Βοηθός παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ ἐν
Ἀμερικῇ

Ἀντιπροσωπεῖα Ἐκκλησίας Κύπρου
† ὁ Πάφου Γεώργιος
† ὁ Κιτίου Χρυσόστομος
† ὁ Κυρηνείας Χρυσόστομος
† ὁ Λεμεσοῦ Ἀθανάσιος
† ὁ Μόρφου Νεόφυτος
† ὁ Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου
Βασίλειος
† ὁ Κύκκου καὶ Τηλλυρίας Νικηφόρος
† ὁ Ταμασοῦ καὶ Ὁρεινῆς Ἡσαΐας
† ὁ Τριμυθοῦντος καὶ Λευκάρων
Βαρνάβας
† ὁ Καρπασίας Χριστοφόρος
† ὁ Ἀρσινόης Νεκτάριος
† ὁ Ἀμαθοῦντος Νικόλαος
† ὁ Λήδρας Ἐπιφάνιος
† ὁ Χύτρων Λεόντιος
† ὁ Νεαπόλεως Πορφύριος
† ὁ Μεσαορίας Γρηγόριος

Ἀντιπροσωπεῖα Ἐκκλησίας Ἑλλάδος
† ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου
Προκόπιος
† ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος
† ὁ Ἡλείας Γερμανός

† ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας
Ἀλέξανδρος
† ὁ Ἄρτης Ἰγνάτιος
† ὁ Διδυμοτείχου, Ὀρεστιάδος καὶ
Σουφλίου Δαμασκηνός
† ὁ Νικαίας Ἀλέξιος
† ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου
Ἰερόθεος
† ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εὐσέβιος
† ὁ Καστορίας Σεραφεῖμ
† ὁ Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ
Ἰγνάτιος
† ὁ Κασσανδρείας Νικόδημος
† ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης
Ἐφραίμ
† ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Θεολόγος
† ὁ Σιδηροκάστρου Μακάριος
† ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἄνθιμος

† ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως
Βαρνάβας
† ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος
† ὁ Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετροπόλεως
Ἀθηναγόρας
† ὁ Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης
Ἰωάννης
† ὁ Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας
Γαβριήλ
† ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης
Χρυσόστομος
† ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ
Ἀρδαμερίου Θεόκλητος

Ἀντιπροσωπεῖα Ἐκκλησίας Πολωνίας
† ὁ Λούτζ καὶ Πόζναν Σίμων
† ὁ Λούμπλιν καὶ Χέλμ Ἄβελ
† ὁ Μπιαλύστοκ καὶ Γκντάνσκ

Ἰάκωβος
† ὁ Σιεμιατίτσε Γεώργιος
† ὁ Γκορλίτσε Παῖσιος

Ἀντιπροσωπεῖα Ἐκκλησίας Ἀλβανίας
† ὁ Κορυτσᾶς Ἰωάννης
† ὁ Ἀργυροκάστρου Δημήτριος
† ὁ Ἀπολλωνίας καὶ Φίερ Νικόλαος
† ὁ Ἐλμπασάν Ἀντώνιος
† ὁ Ἀμαντίας Ναθαναήλ
† ὁ Βύλιδος Ἄστιος

Ἀντιπροσωπεῖα Ἐκκλησίας Τσεχίας
καὶ Σλοβακίας
† ὁ Πράγας Μιχαήλ
† ὁ Σούμπερκ Ἡσαΐας